

ideološki mit, kao i da „sudije i tužioci žele da preuzmu vlast“ (ovde se vlast naravno shvata isključivo kao izvršna).

Na osnovu ovih izjava može se pretpostaviti da će skorašnja promena Ustava biti zapravo iskorišćena da se dodatno uruši pravosudni sistem i potpuno stavi pod kontrolu izvršne vlasti, umesto da se od nje osamostali. Kako će to biti učinjeno videćemo tek kada Vlada objavi Predlog izmena Ustava – što do danas nije učinila. O tome kakve se izmene naziru već je pisao sudija Miodrag Majić na svom blogu.

Najave da će se povećati disciplinska odgovornost sudija i tužilaca zato treba čitati u ovom kontekstu. Dakle, ne kao nameru da se pravosuđe uredi, već kao otvorenu pretnju sudijama i tužiocima, a posebno njihovim udruženjima, koja su izrazila nezadovoljstvo zbog načina na koji se priprema ustavna promena. Odgovornost za nezakonito postupanje već postoji u srpskom pravosudnom sistemu i ovo pitanje je potpuno odvojeno od uspostavljanja nezavisnosti. Štaviše, dobar deo nezakonitog postupanja pravosudnih organa upravo je posledica postupanja prema željama političkih vlasti.

Položaj pravosuđa u budućem Ustavu Srbije nije važno samo za sudije, tužioce i Ministarstvo pravde. Građani će o ustavnim promenama odlučivati na referendumu, najdalje za godinu dana (izvesno je da će javna rasprava o predlogu izmena izostati). Posle toga, na svojoj koži ćemo osetiti posledice namera sadašnjih vlasti, ako one budu realizovane. U plebiscitarnoj referendumskoj atmosferi, koja sigurno neće izostati, svako od nas treba da odgovori na samo jedno pitanje: da li želimo da postanemo zemlja u kojoj je sud izvršne vlasti i partije i zvanično poslednja instanca kojoj možemo da se obratimo za zaštitu? Ukoliko je odgovor ne, potrebno je da nešto hitno preduzmemo – čak mnogo pre nego što ovo postane referendumsko pitanje.

Izmene ustava – pravosuđe

Saopštenje za javnost povodom javne rasprave o izmenama Ustava u delu koji se odnosi na pravosuđe

Udruženja građana koja imaju višegodišnje iskustvo u oblasti prava i pravosuđa izražavaju zabrinutost zbog načina na koji se odvija uključivanje stručne i šire javnosti u postupak promene Ustava. Smatramo da je potrebno da predstavnici Vlade i Ministarstva pravde bez odlaganja otvore javnu raspravu o promenama Ustava, u koje će uključiti ne samo odabrana udruženja građana (koja su dostavljala svoje pisane sugestije o promeni Ustava), već i druga udruženja, institucije, pojedince i najvažnije – građane. Pozivamo Ministarstvo pravde da objavi nacrt promena Ustava, o kome bi bilo moguće raspravljati.

Akcionim planom za Poglavlje 23 je predviđena promena Ustava do kraja 2017. godine, a Ministarstvo pravde je najavilo da će se ove izmene pre svega odnositi na ustavni položaj pravosuđa. Dosadašnje aktivnosti Ministarstva pravde bile su usmerene na prikupljanje stavova udruženja građana o potrebnim promenama Ustava, dok su građani van udruženja u potpunosti isključeni iz ovih konsultacija. Ovakav pristup ukazuje na to da će odluke o predlogu za promenu Ustava biti donete u uskom krugu zvaničnika Vlade, kao i da postoji namera da održane i planirane konsultacije budu predstavljene kao javna rasprava – što one nisu ni po obimu, ni po sadržaju.

Promene Ustava, a posebno promene koje se tiču uspostavljanja nezavisnosti pravosuđa, od izuzetne su važnosti za sve građane Srbije. Građani su ti koji će najviše osetiti dobre ili loše posledice ustavnih promena. Podsećamo da su u do sada sprovedenim istraživanjima, građani pokazali da imaju jasan stav o ključnim odredbama koje će biti predmet promene Ustava. U istraživanju o Ustavu koje je sprovedeno 2011. godine, 1 građani su vrlo nisko